

KRISTĪBAS

Augusta beigās mūsu dievnamā notika mazā Ralfa Orniņa kristību dievkalpojums. Ralfa vecāki Māris un Zane pagājušā gada vasarā tika salaulāti Biķeru baznīcā. Par krustvecākiem septiņus mēnešus vecajam Ralfam tikuši izvēlēti labi draugi. Zane stāsta, ka Ralfs ir ļoti gaidīts bērniņš.

Ralfs Orniņš ar vecākiem un krustvecākiem

Zane. *Dēļa kristību brīdī es ļoti labi sapratu vārdus par to, ka tie bērniņi, kas ir kristīti, nonāks Dieva Valstībā. Tā man šķiet šī notikuma svarīgākā lieta. Un es ļoti vēlētos, lai Ralfs vienmēr ticētu, lai paļautos uz Dievu un lai viņš būtu labāks kristietis nekā viņa vecāki.*

LAULĪBAS

Svētdien, 27. augustā, tika salaulāti Alise Kabašnaja un Jans Nivikovs. Jans ir Polijas Republikas pilsonis un Romas katoļu baznīcas loceklis, bet Alise – mūsu draudzes locekle.

Pēc laulībām Novikovu ģimene dzīvos Rīgā.

Sirsnīgi sveicam Jūs, Alise un Jan, un vēlam, lai Kristus, jums ticību turot, mājotu jūsu sirdīs, un jūs iesakņotos un stipri stāvētu mīlestībā (Ef. 3:17)!

Saruna

(Turpinājums no 7. lpp.)

vērtēja ļoti augstu.

I.O. Viņam bija īpaša attieksme arī pret arhibīskapa amatu. Vai viņam patika vai nepatika konkrētais cilvēks, taču visas savas domas viņš lika pie malas, atstājot tikai cieņu un godbijību.

A.B. Viņš ļoti respektēja Dieva iedibināto kārtību un saprata, ka aiz katras baznīcas amata stāv kas vairāk nekā vienkārši cilvēks. Tas mazliet sasaucas ar to, ko viņš man stāstīja par kādu notikumu pašā viņa kalpošanas sākumā. Viņš tika atsaukti pie kāda veca un smagi slimā mācītāja, lai sniegtu tam Svēto Vakārdieni. Pēc Sakramenta saņemšanas vecais mācītājs cieši satver un skūpstā viņam roku. Mūsu mīlais, tolaik vēl pavism jaunais profesors tā kā saraujas un mēģina atraut nost savu roku, bet vecais mācītājs to cieši tur un pavism mierīgi sakā: "Ne jau tev, ne tev tas gods!" To roku, kas bija sniegusi Sakramantu, viņš skūpstīja, dodams

godu Kristum, kurš ir patiesais Sakramento devējs. Šo notikumu profesors man izstāstīja tad, kad es viņam viņa paša pēdējās mūža dienās sniedzu Sakramantu; un arī viņš darīja tāpat kā toreiz vecais mācītājs. Tā profesors bija iemācījies aiz cilvēka redzēt Dieva iedibinātu amatu, caur kuru darbojas Kristus, Baznīca tiek uzturēta un Evanģēlijs pasludināts. Arī mums, saviem dēliem, viņš to centās labi iemācīt. Viņš pastāvīgi atkāroja: "Skatieties uz Kristu! Skatieties uz Kristu!", tas nozīmēja – neskaitīties uz cilvēku, kas sludina vārdu, ne arī uz apstākliem, kuros tas notiek, bet vienīgi uz Jēzu Kristu, kas Evanģēlija vārdā top atklāts. Sava mūža pēdējās dienās, cīnīdamies ar slimībām un nespēku, viņš sacīja: "Ir reizēm tā, ka nav vairs spēka pat noskaitīt lūgšanu, ir tik vien spēka, kā saukt: Jēzu! Jēzu! – bet ar to pietiek, šis ir pats stiprākais vārds."

2006. gada augsts**Iegēmumi**

Ziedoņumi no kolektēm	740,30
Draudzes nodoklis	125,20
Mērķa ziedoņumi draudzes avīzei	18,38
Ziedoņumi diakonijai	125,41
Kopā	1 009,29

Izdevumi

Saimnieciskie izdevumi	130,06
Draudzes darbinieku algas	549,79
Ienākumu nod. (par draudzes darbiniekiem)	147,27
Sociālais nod. (par draudzes darbiniekiem)	247,83
Ūdens apgāde	17,16
Tālrunis	10,71
Apsardze	35,40
Elektroenerģija	7,09
Hansabankas pakalpojumi	3,50
LELB	2,10
Medikamentu iegāde (diakonija)	49,09
Saimnieciskie izdevumi (diakonija)	17,00
Kopā	1217,00

Sludinājumi

BIKERU LASĪTĀJU KLUBS
atgādina, ka Dītriha Bonhēfera grāmatas
"Dzīve kopībā" apspriešana paredzēta
25. oktobrī plkst. 18.00 – Bībeles stundas laikā.

**LATVIJAS EVANĢĒLISKI LUTERISKĀS BAZNĪCAS
BIKERU DRAUDZĒ****Dievkalpojumi**

Svētdienās	10:00
Otrdienās	7:00

Katehēzes

Pirmdienās	18:00
Sestdienās	9:00
Sestdienās	10:15 (krievu valodā)

Bībeles stundas

Trešdienās	18:00
Sestdienās	11:15 (krievu valodā)

Mācītājs pieņem apmeklētājus

Pirmdienās	17:00–18:00
Trešdienās	17:00–18:00

Uzziņas pa tālr. 7702517, 7537229, 9172798

BIKERU DRAUDZES AVĪZE**Redakcija:**

Bīkernieku 146, Rīga, LV-1079
e-pasts: biker.avize@e-apollo.lv

(C) Bīkernieku evanģēliski luteriskā draudze

BIKERU DRAUDZES AVĪZE

Nr. 7 (14)

2006. gada 1. oktobris

Biķernieku baznīcas iesvētīšana

Grāfenheidē, bet ziemā strādā Rīgas domskolā, – Johans Gotfrīds Herders ir sacerējis kantāti, ko, entuziasta Daniela Boetefera komponētu, svīnīgajam iesvētēs dievkalpojumam sagatavojusi Juglas vasarnieku muzikālā kopa.

Kanceli un altāri – raksturīgus baroka mākslas paraugus – darinājis Kārlis G. Apelbaums, kas, no Saksijas nācis un kādu pārkāpumu dēļ Lībekas galdniece amata "melnajā grāmatā" ierakstīts, kļuvis par Rīgas pilsoni un jau agrāk pierādījis labu veiksmi Olaines un Jelgavas baznīcu izdalīšanā.

Runā viesi – virsmācītājs Justs Imanuels Esens, pēc viņa Sv. Jāņa baznīcas mācītājs, beidzot pašas Biķernieku draudzes gans J. G. Rūendorfs. Skan Herdera kantāte. Tad pienāk brīdis, kad eltermanis Heidefogels atkal var atgādināt, ka cilvēks nedzīvo no Svētā Gara vien. Viņš apstāgā klātesošos ar lielu lēzenu šķīvi rokā un, kad tas beidzis šķindēt un

iztukšots, saskaita neredzētu kolekti – 400 dālderu.

Heidefogelu vienbalsīgi ievēlēja par Biķernieku draudzes priekšnieku, baznīcu izgreznoja ar Rīgas ķerboni un nosauca par Katrīnas baznīcu, lai carienei Katrīnai II atgādinātu viņas ierašanos Rīgā caur šo apvidu 1764. gada vasarā. Taču aiz visiem šeit minētajiem un vairāk vai mazāk pazīstamajiem vārdiem stāvēja vēl citi, kurus varam atrast un – par spīti dīvainajai 18. gadsimta rakstībai – viegli atšķirt mācītāja J.G.Rūendorfa samērā rūpīgajā Biķernieku draudzes hronikā: Jāņuks, Purgailis, Kriepe, Kūle, Galviņš, Lapainis... Šie un citi apkārtējie latviešu zemnieki un zvejnieki nebija pasīvi vērotāji: Rūendorfa piezīmes liecina, ka liela daļa tiešā, konkrētā darba – materiālu sagāde un piegāde jaunajai baznīcai – bija viņu rokās.

(Pēc vācu avīzes "Stadt-Blätter",

Īsa Biķeru draudzes hronika

Biķeru draudze sāka veidoties 17. gs. vidū, kad Rīgas rāte nolēma izveidot pilsētas lauku novadā vairākas atsevišķas draudzes – Piņķu, Olaines, Katlakalna, Salaspils un Biķernieku. Pirms tam pilsētas lauku novada iedzīvotāju garigo aprūpi veica Jēkaba, bet vēlāk Jāņa baznīcas mācītāji.

1654.–1657.g. Rīgas rāte algojusi pastāvīgo mācītāju Biķernieku draudzē, kura tajā laikā ietilpa Rīgas pilsētas patrimonālajā apgabalā. Pirmais mācītājs bijis Johans Krīgers.

1657.g. tiek uzcelts pastorāts. Līdz tam dievkalpojumi Biķerniekos notikuši kādā zemnieku mājā.

Apmēram 1694.–1696.g. tiek uzcelta pirmā koka baznīciņa. Tā gan nav atradusies tagadējās baznīcas vietā.

Ziemeļu kara laikā (1700–1721) koka baznīca tiek nopostīta. Dievkalpojumi notiek zemnieka Kampes mājās.

1764.g. decembrī Rīgas rāte pieņem lēmumu par saziedotajiem līdzekļiem būvēt jaunu baznīcu Biķerniekos.

1765.g. 2. maijā tiek iemūrēts pirmais pamatakmens. No ieejas labajā pamata akmenī iemūrēts skārda šķirstīšķis, kurā ieliktas kapara un sudraba monētas. Iemūrējums apkārts ar skārda plāksni, uz kurās iegravēts šāds uzraksts (vācu valodā):

In Deo spes nostra!

regnante

Imperatori CeCatharina II

Lauj šeit, ak, varenais Dievs, Tavam namam un templim būt,

Pasargi pilsētu un zemi, lauj tecēt svētības straumēm,

Dodi visām kārtām veselību, uzplaukumu un svētību,

Par piemiņu ieliekam šo pirmo pamatakmeni.

20.–30. gadi

1765.–1766.g. tiek uzcelta mūra baznīca.

Netālu no baznīcas atrodas kapi, kuros rakts jau no 1500. gada, tātad tie ir vecāki nekā pati draudze.

Baznīcas būves kuratora pienākumus uzņēmies Lielās Gildes vecākais un tuvējās Grānska muīžas īpašnieks E. Heidefogelis. Būvdarbus veicis mūrniekmeistars J. N. Bergs (iespējams, ka viņš ir arī projekta autors) un namdaris Albrehts; altāri un kanceli izgatavojis koktēlnieks K. G. Apelbaums.

1766.g. 1. oktobrī baznīcā notiek pirmais dievkalpojums. Dievnams tiek svinīgi atklāts, iesvētīts un nosauks par Biķernieku Sv. Katrīnas baznīcu. Tas ir atgādinājums par Krievijas ķeizarienes Katrīnas II ierašanos Rīgā un tās apvidū un viņas labvēlīgo piekrišanu baznīcas celšanai.

Vēlinā baroka laikmetā uzceltā un baroka stilā ieturētā baznīca jau no tālienes skaisti izceļas uz apkārtējo mežu fona. Baznīcas krāsojumā – dzeltenbalti toni. Dievnama galveno ieeju rotā klasicismam tuvs baroka portāls ar Rīgas ģerboni, kurā ietverts arī carisks Krievijas simbols – divgalvainais ērglis.

1775.g. 19. jūlijā Baznīcā iesper zibens. Altāra kreisajos sānos tiek piestiprināta metāla plāksne ar šādu uzrakstu (vācu valodā):

"1775. g. 19. jūlijā, sestajā svētdienā pēc Trīsvienības dieinas, īsi pirms dievkalpojuma sākuma zibens iespēra caur torni šīnī baznīcā, bet nenodarīja nekādu lielāku postu, vien apsvilināja šo altāri. Saudzi, Tēvs, saudzi."

1779.g. Biķernieku draudze iegūst pastāvīgu mācītāju – P. K. Gernhardu. Līdz tam draudzes ap-

Broces zīm., 1801. gads

rūpe gūlusies uz Jēzus baznīcas mācītāja adjunkta pleciem.

1782.–1801.g. J.K. Broce, apceļojot Juglas apkārtni, labprāt iegriezās Biķerniekos, un ir saglabājušies četri viņa zīmējumi, kuros attēloti Biķeru baznīca.

1875.g. dievnamā notiek lielas pārmaiņas – pirkārt, tiek iebūvētas jaunas un pilnskanīgas ērģeles un, otrkārt, baznīcā piebūvē tam laikam lielu, plašu sakristeju. Lai to varētu veikt, tiek aizmūrētas divas lielas logu ailes, kas atradās altāra sienas malās. (Tās ir redzamas J. K. Broces zīmējumā.) Līdz ar to tiek atjaunots arī altāris, pārvietota kancele.

1893. g. pārbūvēts altāris un tajā ielikta mākslinieka Dītriha oriģinālaglezna "Kristus debesbraukšana".

1893.–1894.g. tiek uzcelta mācītājmāja Rīgā, Šarlotes ielā 10. XX. gadsimta 70. gados to nojaucu.

1908.g. uzceļ filiālbaznīcu – Krusta baznīcu – pie Vidzemes šosejas, netālu no Aleksandra vārtiem. 1934.g. tās draudze kļūst patstāvīga un atdalās no Biķeru draudzes.

1926.g. notiek plaši remontdarbi – pārkāsota baznīcas iekštelpa, soli, altāris, ielikta jauna kancele. 17. oktobrī Biķeru baznīcā svin 160 gadu jubilejas dievkalpojumu.

1932.g. Pieminekļu pārvaldes Pieminekļu valde nolēm ierakstīt valsts aizsargājamo pieminekļu sarakstā "Dreiliņu pagastā esošo Biķernieku ev. lut. Katrīnas baznīcu līdz ar iebūvēto iekārtu".

1934.g. draudzē sāk kalpot P. Kleperis. Baznīcā ievēl elektrību, tornim un sakristejai uzliek jaunu skārda jumtu; apzeltī torņa gaili un bumbu zem tā, ierīko zibensnovēdēju.

1935.g. 16. jūnijā arhibīskaps Grīnbergs ievēda mācītāju Pēteri Kleperi Biķeru draudzes mācītāja amatā.

ko dakteri jau sen gribēja amputēt, bija gandrīz vesela, nedziedināmā čūla bija tikpat kā sadzījusi.

Lai gan profesora miesā nebija gandrīz nevienas veselas vietījas, viņš turējās itin braši, neviens no malas nemaz nevarēja iedomāties, kā tad ar viņa veselību bija patiesībā. Turklat, viņš vienmēr prata paskatīties uz nopietnajiem savas veselības apgrūtinājumiem ar humoru. Reiz, kad viņu bija nomocijuši visi laipnie, bet brižām loti apnicīgie zvanītāji, kas neiztrūkstoši apjautājās par profesoru veselību, viņš sev ierastajā mazliet gražīgajā manierē sūdzējās: "Zvana visi. Jautā. Kā Jums, profesor, ar veselību? Nu ko lai es saku? – Iesnu un klepus nav!"

I.O. Arī es viņam reiz, kad viņš bija sasisdzis, zvanu un jautāju – kā tad ar veselību, un viņš saka: "Ar to veselību vecumā ir tā, kā ar naudu jaunībā, – nekad nav par daudz!"

Tomēr arī vecuma nespēkā viņš bija nodarbināts, nevienam, kas pazina profesoru, neienāktu prātā pajautāt – "Vai jums, profesor, nav garlaicīgi?". Viņam nebija ģimenes. Es viņam par to tiku jautājis, un viņš sacīja: "Es šādu vajadzību neesmu nekad pie sevis manījis, un arī manā darbā tā ir labāk." Un tā ir taisnība. Kad mēs gājām pie profesoru, tur nebija ģimenes, mēs nekad neiztraucējām kādu citu – sievu vai bērnus –, mēs neienācām no malas; profesoram ģimene bija visi tie, kas bija viņam apkārt, – kurš atnāca, tas bija mājās. Iztraucēt varējām tikai viņu pašu.

Mēs, protams, zinājām viņa dienas grafiku, kad drīkstēja nākt, kad ne, to viņš noteica. Vai!, reiz es profesoram, vēl tik labi viņu nepazīdams, zvanīju Jaunajā galā, pēc pusnaktis, lai apsveiktu. Zvanu, zvanu, bet klausule netiek celta. Nākamajā tikšanās reizē viņam stāstu – profesor, zvanīju jums Jaungada naktī, bet nevarēju sazvanīt. "Nu, jā," viņš saka, "tad jau es biju trešajā miegā." Toreiz nodomāju – nu gan savādnieks! Tagad jau es pats prātoju – kāpēc gan nevarētu Vecgada vakarā saklaicīgi iet gulēt?

Pie profesora pirmā es ieraudzīju to, ka uz dzīvi var skafīties pavismā citādi, viņam bija savs skats uz vērtībām. Viņš, piemēram, galīgi neorientējās daudzās lietās, kas notika apkārt, sabiedrībā, arī par jaunākajām filmām, teātriem vai populāriem cilvēkiem neinteresējās un tos nezināja. Atceros gadījumu Mežaparka sakristejā – atnāca Artmane uz baznīcu, piegāja pie galda, pie kura sēdēja profesors – iespējams, aizlīgumā lūgt vai ko citu –, un profesors pieraksta. (Un pie viņa vairāki cilvēki stāv rindā, visi skatās un klausās – slavenā aktrise!) Profesors vaicā: "Kundze, kā jūs sauc?" Aktrise samulst – to jūt pēc viņas sakustēšanās – un saka: "Vija

Artmane." Profesors raksta un runā līdz – "Vija..., kājūs teicāt – Hartmane?"

A.B. (Smejas.) Protams, viņš nepazina aktierus, un šo profesiju diez kā neieredzēja!

I.O. Jā, viņš teica: aktiera profesija ir melošana. No malas varētu šķist – kāds dīvainis, kā mucā audzis. Bet pret to visu bija tāda gudrība, zināšanas un skaidrība preti! Kino un teātris, un daudzas citas pārejošas lietas nobālēja viņa dziļo zināšanu un izpratnes priekšā, kas viņam bija citās – daudz nozīmīgākās – lietās. Kaut vai viņa valodu prasmes. Brīnišķīgas krievi, angļi, vācu valodas zināšanas. Viņš teica, ka neprotot zviedru valodu, tikai šo to pateikt varot. Bet īstenībā viņš labi runāja arī šajā valodā.

A.B. Vēl viņš runāja arī poliski, lasīja un runāja franciski.

I.O. Viņš arvien uzsverā – mācīties valodas, ja tev nav valodas, tu esi kurls un pa daļai arī akls. Un vēstures zināšanas!

Atceros viņa ieteikums bija tāds – nevajag jau daudz – vajag atcerēties apmēram gadsakītus un personas, tad jau kāda skaidrība vēsturē būs. Viņa stāstījumi par vēsturi bija aizraujoši. Tāpat kā viņa sprediķi bija īpaši – tos speciāli nāca klausīties arī daudzi izglītoti nebaznīcas cilvēki.

A.B. Prātā nāk vēl kāda zīmīga profesora īpašība – katrā vīriešu kārtas cilvēkā viņš redzēja vai gribēja redzēt mācītāju.

I.O. Jā, līdzīgi kā nereti meitu mātē noskata puisi, domājot par to, vai tas būtu labs znots vai ne, tā arī profesors – tiklīdz ieraudzīja baznīcā parādīties kādu jaunu puisi, šķiet, tūdāl domāja, vai tas varētu būt noderīgs baznīcā. Reizēm viņš arī man jautāja: "Kas tas tāds ir, vai sakarīgs?" – ar domu, vai ir vērts šim pievērst lielāku uzmanību kā nākamajam teologam.

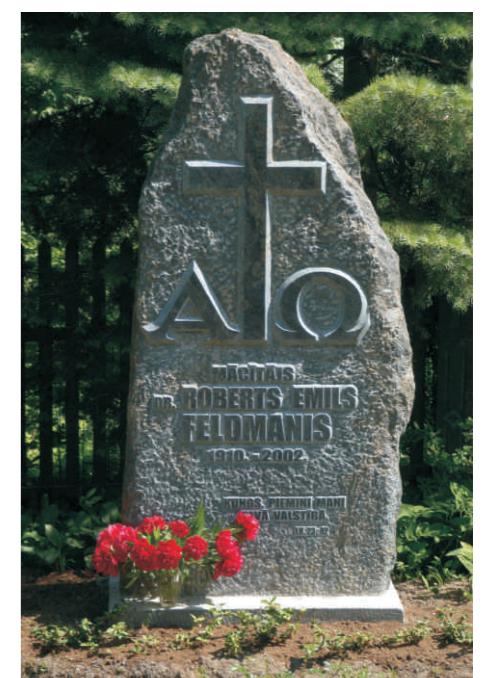
A.B. Viņš diezgan bieži arī pavisam maziem zēniem teica: "Būsi mācītājs!"

I.O. Jā, bet vai bez šāda – patiesībā nemaz nepamatota – entuziasma baznīca būtu noturējusies? Kāda tā būtu bijusi, varbūt domātu – ja neviens nenāk, ko tad tur gaidīt, kāda jēga! Bet viņš ne.

A.B. Viņi svinēja dievkalpojumu, kaut divatā vien. Vēlāk viņš par to laiku teica: "Mēs turējām sardzi!" Ja šāda vieta ir, cilvēki var atnākt. Tu jau nezini, kurā brīdi tas var notikt, un tā galu galā arī bija. Man šķiet, ka reizēm profesors dīvainā kārtā priečājās ne tik daudz par Mežaparka draudzi, kur tajā laikā, kad mēs sākām iet baznīcā, pulcējās daudz laužu, arī jauniešu – toreiz pat, ja neatnāci savlaicīgi, nemaz nebija, kur apsēsties –, bet viņš bija īpaši priečīgs par savu iemīļoto Olaines draudzi un dievnamu, ko viņš nemaz nesaucā citādi kā par Olainīti. Tā iepriekš ilgus gadus bija bijusi pamesta, aizmirsta un plika, bet tobrīd bija sākusi atdzīvoties. Turklat tājā savu ticības ceļu un kalpošanu bija uzsākuši divi mācītāji – Juris Ulīgis un Oskars Skrodelis. Tas vijam bija kas īpašs – redz, šī neicilā draudzīte devusi baznīcā divus mācītājus!

I.O. Jā, lai gan Mežaparkā notika lielas lietas, tomēr tas vijam nebija tik tuvs kā Katlakalns vai Olaine.

A.B. Ievēroju, ka ar īpašu cieņu viņš izturējās pret mācītāju mātēm. Tas bija redzams ordinācijas dievkalpojumos, kad viņš nāca apsveikt jaunos mācītājus. Viņš piegāja klāt arī mātēm un ar lielu godbījību runāja ar tām. Reiz viņš man teica – šīs mātes ir mācējušas saviem dēliem iedot ko tādu, kā dēļ tie ir tikuši atrasti par derīgiem Dieva vārda sludinātāja amatam; un to viņš (Turpinājums 8. lpp.)

Apglabāts Katlakanla baznīcas dārzā

galapunkts, kas tolaik bija pie "Sarkanā kvadrāta" –, "tad eju pāri Daugavai, atslēduz baznīcu, pastāv u uz sliekšņa, atnāk ērgelniece, pagaida, vai būs kāds vai nebūs, un tad sākam dievkalpojumu." Cits varbūt domātu – ja neviens nenāk, ko tad tur gaidīt, kāda jēga! Bet viņš ne.

A.B. Viņi svinēja dievkalpojumu, kaut divatā vien. Vēlāk viņš par to laiku teica: "Mēs turējām sardzi!" Ja šāda vieta ir, cilvēki var atnākt. Tu jau nezini, kurā brīdi tas var notikt, un tā galu galā arī bija. Man šķiet, ka reizēm profesors dīvainā kārtā priečājās ne tik daudz par Mežaparka draudzi, kur tajā laikā, kad mēs sākām iet baznīcā, pulcējās daudz laužu, arī jauniešu – toreiz pat, ja neatnāci savlaicīgi, nemaz nebija, kur apsēsties –, bet viņš bija īpaši priečīgs par savu iemīļoto Olaines draudzi un dievnamu, ko viņš nemaz nesaucā citādi kā par Olainīti. Tā iepriekš ilgus gadus bija bijusi pamesta, aizmirsta un plika, bet tobrīd bija sākusi atdzīvoties. Turklat tājā savu ticības ceļu un kalpošanu bija uzsākuši divi mācītāji – Juris Ulīgis un O

Piemинiet savus vadītājus, kas jums Dieva vārdu runājuši!

Daudzi no mums ar dziļu cieņu un pateicību atceras savu pirmo mācītāju – virsmācītāju un teoloģijas doktoru Robertu Feldmani (1910–2002) –, kura vadībā 1989. gadā Biķeru draudze atjaunoja savu darbību pēc 22 gadu ilga piespiedu pārtraukuma. Viņš ielika pamatu mūsu tagadējai draudzei – patiesu, labu Jēzus Kristus pamatu, uz kura mēs tālāk celam savu draudzi arī šodien.

Roberts Feldmanis bija kas vairāk nekā vienkārši mācītājs – to skaidri juta ikkātrs, kas ar viņu saskārās. Viņa daudzie garīgie dēļi – jaunie mācītāji un teoloģijas studenti – ar dziļu cieņu sāka viņu dēvēt par tēvu un profesoru. Šie divi apzīmējumi – tēvs un profesors – viņam tik cieši un dabiski pielipa, ka beigās visi, kas vien viņu tuvāk pazina, saucā tikai šajos vārdos.

Šajā avīzē numurā, kas veltīts mūsu draudzes un dievnama jubilejai, piedāvājam divu profesora dēlu – draudzes mācītāja Aleksandra Bites un priekšnieka Ivo Ozoliņa – sarunu, kurā tie dalījās atminās par savu garīgo tēvu.

A.B. Mūsu draudze bija viena no pirmajām, kas Atmodas laikā tika atjaunota. Kad profesors nolēma kerties pie Biķeru draudzes atjaunošanas, bija, protams, jārunā arī ar priekšniecību, ar baznīcas vadību, un viņš gāja pie Rīgas iecirkņa prāvesta G. Zālīša. Prāvests teicis: "Nu kurš tad tur, tai Biķeru baznīcā, ies, kam tā vajadzīga! Mums ir pilns ar tukšām baznīcām pilsētas centrā! Kādēl vēl vienu sapostītu dievnamu atjaunot, ja tie, kas ir daudz labāk stāvoklī, stāv tukši!" Taču profesors bija nešaubīgs – Biķeru dievnamam atkal jākļūst par vietu, kur Dieva vārds top studinās un pulcējas kristīgā draudze. Viņa pārliecība bija tāda: izpostītajā Biķeru dievnamā vispirms ir jāsāk noturēt regulāri dievkalpojumi, lai ap Dieva vārdu un sakramentiem pulcētos un veidotos draudze, kas tad arī dievnamu palēnām varētu atjaunot un sapost. Ar šādu profesora iedvesmu pārliecību dievkalpojumi iesākās arī citos pavisam izpostītos dievnamos vai pat drupās – Krimuldas baznīcā, Augšāmcelšanās draudzē Lielajos kapos, Jēkaba kapelā, kas arī atrodas Lielajos kapos, un citur. Tagad tur visur ir izveidojušās stipras draudzes, kas ir atjaunojušas un sakopušas savus dievnamus.

I.O. Profesoram bija viegla roka – viss, kam viņš kērās klāt, labi un viegli pašķīrās. Viņam pašķīrās pat pavisam bezcerīgas lietas – bez īpaša atbalsta, bez naudas. Tā

A.B. Visas profesora rīcības pamatā bija ticība un pilnīga paļavība uz Dieva visvarenību, ka Dievs tiesām var darīt visu nepieciešamo arī mūsu dzīvēs un vajadzībās. Viņš bieži pamācīja un atgādināja: "Neejet ar savu neticību pa priekšu, sacīdamī "Tur jau nekā nebūs". To viņš attiecināja uz ļaudīm, kas gan mēģina kādas lietas darīt, un pat Dievu lūgt, taču dara to ar šaubām un neticību.

Taisni apbrīnojami, lielākā daļa no mums iepazīna profesoru, kad viņš bija jau labi gados, bet dzirkstošu optimismu un sava veida maksimālismu no viņa varēja pamācīties jebkurš jaunais!

I.O. Jā, profesors bija ļoti jauneklīgs, reiz viņš, būdams tādā labā noskoņojumā, teica: "Zini, es nejūtu nekādu starpību vecuma ziņā starp mani un jums, tikai tā miesa gan netur līdzī!" Viņš jau bija ļoti dzīvīgs, mundrs un kustīgs, cik nu viņa locekļi to ļāva. Viņam bija arī īpaša stāja, kustības un manières. Un viņš vienmēr staigāja tikai baltā kreklā ar piepogājamu apkaklīti – arī mājās. Vai gan viņš kādreiz mājās ir redzēts čībās? Varbūt vienīgi pašā pēdējā laikā, kad jau bija pavisam slims.

A.B. Arī mājās, pat būdams viens, viņš bija saģērbies solīdi, savā ziņā pat izsmalcināti, vienmēr ar kaklasaiti. Atceros, viņš ļoti sūrojās par to, ka nevar vairs nopirk kalošas, – viņš runā par tām un stāsta, cik gan tas it labi, ka vari uzvilk turpes un pa virusu kalošas, tad vari izbrist kaut peļķi vai dubļus, – novele kalošas, un tu esi tīrās turpēs, ej kaut ciemos!

Tomēr, lai cik mundrs un jauneklīgs viņš bija, veselība viņam bija daudz slīktāka nekā vairumam viņa gadagājuma laužu. Jau 28 gadu vecumā viņam it kā ārstu kļūdas dēļ tika izoperēta viena plauša, tādēļ visu atlkušo mūžu viņš pastāvīgi tika uzlūkots par tādu kā "nāves kandidātu". Kapu kraukļi kērca gan tad, kad viņam čekistu laipnības dēļ nācās pārcelties no Latvijas uz Staļina aizurālu universitātēm: "Šis jau atpakaļ neatgriezīsies," – gan tad, kad viņš brīnumainā kārtā ar vēl vairāk iedragātu veselību tika pēc vairākiem "intensīvu studiju" gadiem palaists mājās: "Tas jau ilgi vairs nenovilk." Taču Dievs bija lēmis citādi.

Kad mēs viņu iepazīnām viņš jau bija gandrīz 80 gadus vecs un dažādām nopietnām kaitēm apgrūtināts – gandrīz visu mūžu ar vienu plaušu, divreiz zaudējis redzi un atkal atguvis, vēlāk arī ar ārkārtīgi plašu un dziļu gangrenozu trofisko čūlu uz kājas, par kuru visi medīki, izņemot vienu, šūpoja galvas un teica: "Tā ir neizbēgama amputācija, palikšana uz gultas un aiziešana no dzīves pusgada laikā." Taču arī tad viss notika "ne tā, kā pie normāliem cilvēkiem" – profesors aizgāja no šīs pasaules ar pavisam citām kaitēm, bet kāja,

Biķeru dievnamā vitrāžistu darbnīca

Pirms atjaunošanas

dievnamu no pilnīgas izpostīšanas.

1989.g. Pūpolu svētdienā pēc 22 gadu pātraukuma Biķeru baznīcā atkal notiek dievkalpojums – to vada virsmācītājs Roberts Emīls Feldmanis. Turpmāk dievkalpojumi notiek katru svētdienu. Mācītājs Feldmanis sev palīgā kalpot Biķeru draudzē aicina teoloģijas studentus – Māri Lukāševicu, Agri Sutru, Gundaru Bākuli u.c. Pēc draudzes darbības atsākšanās, sākas arī dievnama atjaunošana. Kombināts "Māksla" uzliek jaunu kapara jumtu, izgatavo un uzstāda baznīcas tornī jaunu apzeltītu gaili (iepriekšējo šaudādāmēs bija sabojāusi sarkanarmieši).

1991.g. Biķeru draudze iegūst pastāvīgu mācītāju – pēc ordinācijas draudzes mācītāja a matāstājās Aleksandrs Bīte.

1992.g. tiek saņemts ziedoņums no Vācijas Ziemeļelbas baznīcas – sākas ārējās fasādes un iekštelpu remonts. Dievnamā tiek uzbūvēts jauns – marmora – altāris, plašajā altāra telpā uzklāta arī marmora grīda, izgatavoti soli; savā vecajā vietā atgriezusies lielā baznīcas lustra, kura kādu laiku bija greznojusi Rundāles pils zāli; svētdienas skolas vajadzībām sakristejā tiek izbūvēts otrs tāvs.

1996.g. 6. oktobrī draudze svin sava dievnama 230. dzimšanas dienu. Dievkalpojumā sprediķi saka arhibīskaps Jānis Vanags. Kalpo mācītājs Aleksandrs Bīte, evaņģēlists Guntars Baikovs. Svēto Rakstu lasījumus lasa Uldis Šneiders. **EDĀ**

Ar Eiropas kultūras mantojuma karogu

2005.g. Biķeru dievnamā tiek iekļauts Eiropas kultūras mantojuma Latvijas 100 sakoptāko kultūras pieminekļu sarakstā. Draudze pieaugusi līdz 458 reģistrētiem draudzes locekļiem.

30. aprīlī Rīgas Domā evaņģēlista amatā tiek iesvētīts Biķeru draudzes loceklis, Lutera Akadēmija students Guntars Baikovs. No šā brīža viņš svētdienās palīdz draudzes mācītājam izdalīt Svēto Vakārēdienu un reizi mēnesī saka sprediķi.

Jūnijā iznāk "Biķeru Draudzes Avīzes" pirmais numurs.

2006.gada 1. oktobrī draudze svin sava dievnama 240. dzimšanas dienu. Dievkalpojumā sprediķi saka arhibīskaps Jānis Vanags. Kalpo mācītājs Aleksandrs Bīte, evaņģēlists Guntars Baikovs. Svēto Rakstu lasījumus lasa Uldis Šneiders. **EDĀ**

Biķeru baznīcai 230 gadi

Draudzes locekļi stāsta

Mana draudze

Dievnama jubileju sagaidot, lūdzām arī dažus ilggadējus un aktīvus draudzes locekļus pastāstīt par to, kā viņi ienākuši mūsu draudzē un ko viņiem nozīmē šeit būt.

Stāsta VIJA SPROGE

Esmu šeit kopš pirmā dievkalojuma. Vienmēr esmu gājusi uz baznīcu un bijusi ticīga, bet Bikeris nokļuvu tāpēc, ka avīzē izlaistām paziņojumu, ka tiek atjaunota Bikeru baznīcas darbība un tajā atsāksies dievkalojumi. Tas bija atmodas laiks, un toreiz iešana uz baznīcu bija arī zināms protests pret komunistisko režīmu. Tagad tas var likties dīvaini, ka tiecība var būt arī protests, tomēr tā bija. Mēs ar vīru Uldi un trim dēliem atnācām uz pirmo dievkalojumu un tā arī esam palikuši Bikeru draudzē, lai gan pati esmu kristīta Jāņa draudzē.

Sākumā te izskatījās citādi. Viss bija tukšs, man šķiet, ka vēl pat kanceles nebija. Baznīcā bija palikušas stalažas no vitrāžistu darbošanās. Sēdējām uz neēvelētiem soliem. Mācītājs toreiz bija jauns cilvēks – Māris Lukašēvics. Viņš vēlāk aizbrauca uz Ameriku.

Sevišķi bīstami te bija puča laikā – 1991. gada augustā. 19. augustā bija draudzes sapulce, bet arī pie baznīcas stāvēja tanks. Mēs ar vīru bijām atvaiņinājumā, un tad vīram zvanīja no darba, no slimības, ka viņu esot meklējuši divi vīrieši. Mēs domājām, ka čekisti atnākuši pakal, bet vēlāk atklājās, ka tie bijuši draudzes vīri. Viņi bija nākuši, lai aicinātu uz to pašu sapulci.

Draudze pa šiem gadiem ir loti mainījusies. Sākumā lielākā daļa nācēju bija veci cilvēki, bet kopā ar Biti no Mežaparka draudzes sāka nākt neliels jaunu cilvēku pulciņš. Pašreiz daļa veco jau ir miruši, un draudzē daudz vairāk ir jaunu cilvēku. Tas ir labi, un ir labi, ka bērnīni nāk dievnamā. Ja bērnībā cilvēks nav gājis baznīcā, tas var būt liels zaudējums turpmākajā dzīvē. Mani netraucē, ja bērni arī reizēm patroksno. Es to saprotu un pieņemu.

Būt šeit, šajā draudzē, mums nozīmē loti daudz. Te mēs gūstam dvēseles mieru

un atbrīvošanos no rūpēm. Un mēs jūtam nepieciešamību šurp nākt. Var jau Dievu lūgt arī citā dievnamā, bet tas tomēr nav tā. Kad esmu ārzemēs, eju u uz dievkalojumiem arī tur, esmu bijusi arī katoļu baznīcās, tomēr savā draudzē ir vislabāk. Te es esmu stārpavējiem un jūtos kā ģimenē. Redzi, kā no bērniņa, kas vēl nesen gulēja grozināzem eglītēs, izaug liels pūsis. Redzi, kā draudzes jaunieši precas, kā viņiem jau pašiem dzimst bērni. Mūsu draudze ir loti ģimeniska. Un es domāju, ka lielā mērā to veicina arī ekskursijas un citi pasākumi. Izbraukumi vienmēr ir pārdomāti un ar pārsteigumiem, un, galvenais, vecāki draudzes locekļi tajos netiek atstumti, par viņiem tiek gādāts. Tas ir labi, un tā vajag būt. Šeit, Bikeris, es jūtu lielu sirsnību un cilvēcību. Daudzus, protams, pazīstu tikai no skata, tomēr katrs cilvēks man ir dārgs, jo viņš ir no manas draudzes.

Mani bērni te ir kristīti un iesvēti, arī mazbērni kristīti. Mācītājs Bite ir izvadījis manu tēvu un māsu. Arī tas man ir svarīgi.

Un man patīk, ka mūsu mācītājs ir tāds konservatīvs. Ja tā nebūs, tad te visi drīz varbūt roku dejos. Katrai lietai ir sava vieta. Un baznīcā tās ir nemainīgas mūžīgās vērtības.

Stāsta ANDRIS SPRICIS

Mans ceļš pie Dieva bija šāds – pirmā uz baznīcu aizgāja mana meita Sandra. Tās bija 1992. gadā, bet vispirms viņa sāka iet Mežaparka draudzē. Pēc gada arī es sāku iet uz dievkalojumiem, gājām arī uz Jēzus baznīcu. Mežaparkā dzirdējām profesoru Robertu Feldmani sludinām Dieva Vārdu, un tas uz mani atstāja lielu un dzīļu iespaidu. Tobraid arī Aleksandrs Bite kalpoja Mežaparka draudzē. Viņš bija tas, kas mani uzaicināja uz Bikeru draudzi. Un jau 1994. gadā es sāku nākt uz dievkalojumiem Bikeru baznīcā. Liela nozīme bija tieši mācītāja uzaicinājumam, tas man dziļi palicis sirdī, un tā esmu

1938. gadā es sāku iet Bikeru skolā, bet iesvētīja mani kara laikā 1943. vai 1944. gads. Bikeru draudze toreiz bija liela, cilvēki nāca no Dreiliņiem, Stopiņiem, jo tur savas baznīcas

Biķeros līdz šodienai. Šī ir mana īstā draudze. Esmu pateicīgs Dievam, ka varu būt šajā draudzē, kurā esmu arī 1998. gadā iesvētīts. Kristīts gan esmu zīdaiņa vecumā Jaunajā Svētās Ģertrūdes baznīcā.

Manuprāt, mūsu draudze ir loti jauka. Visu laiku nāk klāt jauni cilvēki, bet kopības sajūta paliek. Tā patiesām ir liela Dieva dāvana, ka draudzē varu justies savstarpējā brāļu un māsu mīlestībā. Toreiz, kad es atnācu, te jau bija Valentīns Surenkovs, Jānis Šneiders un citi. Vairāki mīļi brāļi un māsas nu jau ir aizgājuši Dieva mierā, īpaši es gribētu pieminēt bijušo diakonijas vadītāju Elizabeti Surenkovu. Viņa draudzei ir loti daudz devusi.

Draudzes dzīve ir harmoniska, tas sakām arī par pasākumiem, kas saskānīgi papildina viens otru. Brīnišķīgas ir Bībeles stundas – tā ir lieliska iespēja dzirdēt Dieva vārdus un to skaidrojumus, ko sniedz mūsu mācītājs Aleksandrs Bite. Jau vairākus gadus esu uz šīm stundām, un es nevaru kādu tematu īpaši izcelt – man tās visas ir bijušas nozīmīgas. Vērtīgas ir lasītāju klubīja tikšanās reizes, kad pārrunājam lasīto, arī izdevuma "Dzīvības Vārds" pārsniešana pieder pie tām lietām, kas ir stiprinājušas manu pārliecību un ticību. Atmiņā ir palikušas arī talkas. Domāju, ka praktiskā darbošanās ir veicinājusi draudzes kopību.

Ir labi, ka mūsu draudzē bez svētdienas dievkalojumiem ir arī rīta dievkalojumi otrdienās. Paldies Dievam, ka arī tajās dienās varam būt dievnamā. Tomēr visbūtiskākais ir tas, ka Dieva vārds mūsu draudzē tiek skaidri studināts, un es no savas puses varu vienīgi teikt pateicību Dievam par iespēju būt Bikeru draudzē, kur tas tā notiek. Manā dzīvē tam ir liela nozīme, un es nemaz citādi sevi nevaru iedomāties. Atrodoties mīļajā Biķeru draudzē, man ir dota iespēja saprast, cik nozīmīgi cilvēkam ir neklausīt sava prāta gudrībai, bet visās lietās palauties uz Dievu. Kā vēsta Dieva Vārds Salamana pamācībās: "Paļaujies uz To Kungu no visas sirds un nepaļaujies uz sava prāta gudrību, bet domā uz To Kungu visos savos cejos, tad Viņš darīs līdzēnas tavas tekas."

Stāsta MĀRĪTE JEVSEJEVA

1938. gadā es sāku iet Biķeru skolā, bet iesvētīja mani kara laikā 1943. vai 1944. gads. Bikeru draudze toreiz bija liela, cilvēki nāca no Dreiliņiem, Stopiņiem, jo tur savas baznīcas

nebija. Mācītājs tolaik bija Pēteris Kleperis. Dievkalpojumi gan nenotika katra svētdienā kā tagad. Mācītājs dzīvoja Rīgā, un tajās svētdienās, kad bija dievkalpojumi, viņam ar pajūgu brauca pakal. Un pie Dievgalda mēs arī negājām katu dievkalpojumu, bija noteikts, cik reižu gadā Svētais Vakarēdiens tiks dāvāts, un tas nebija katrā dievkalpojumā. Ja salīdzinā dievkalpojumus toreiz un tagad, tad tā būtiskākā atšķirība ir tā, ka toreiz baznīcā nejēma līdzi bērnus. Es nezinu, vai nedrīkstēja vai negribēja, bet tā bija iegājies, ka bērnu nokristīja un tad līdz skolas vecumam viņš baznīcā negāja. Kādreiz jau droši vien paņēma līdzi, bet tādu nodarbiņu kā tagad noteikti nebija. Ticības mācību sāka mācīt skolā. Tur notika cilvēka ievadīšana ticības celā. Ticības mācība mums bija reizi nedēļā, bet lūgšana gan bija kātru rītu. Tiklīdz noskanēja zvans, mēs visi gājām pielūgt Dievu. Nebija iedomājams, ka stundas varētu sākties bez lūgšanas, un es nesaprotu, kāpēc tagad skolās šī kārtība netiek atjaunota. Rīta lūgšanas nevadīja mācītājs, bet gan kāds no skolas vadības. Turpretī ticības mācības stundas pasniedza draudzes mācītājs. Un attieksme pret viņu tiesām bija īpaša. Kad Kleperis parādījās, tad mēs, bērni, viņu uztvērām kā Dievu, mācītājs bija kā Dievs. Prātā man palikušas arī īpašas reizes, kad baznīcā notika iesvētības. Tas parasti bija Vasarsvētkos, kad iesvētīti tika visi 18 gadus sasniegušie apkārtnes jaunieši. Reizēm iesvētāmo bija kādi 30–40 cilvēki. Un tad viss baznīcas kalniņš bija pilns ar baltās drēbēs tērptiem jauniešiem. Bija ziedu klēpji, un viss tāk svinīgi!

Mani gan iesvētīja jau 12 gadu vecumā, tāpēc ka bija kara laiks. Arī pēc kara es turpināju nākt baznīcā, bet tad draudzes dzīve jau bija stipri mainījusies. Kad baznīcu slēdza, tas visiem bija liels pārīzīvojums. Atceros, kad mēs ar māsu glabājām tēvu, tad stāvējām kapos un redzējām, kā no baznīcas puses vairāki krievi jaunekļi, pārģērušies mācītāja drēbēs, paņēmuši rokās krustus un citas baznīcas lietas, nāca uz kapiem, viņi blāustījās un nūrgājās. Baznīca tika demolēta. Tas bija šausmīgs laiks, un šausmīgi bija cilvēku pārīzīvojumi.

Kad Biķeros dievkalojumi nenotika, esmu gājusi uz Domu, uz Sv. Ģertrūdes baznīcu, bet visu laiku esmu ilgojusies pēc savas Biķeru draudzes. Pateicos Dievam, ka mūsu lūgšanas tika uzskaitītas un Atmodas laikā draudze atsāka darboties. Es biju tik priečīga! Biju gatava darīt visus darbus – slaucīt grīdas, mazgāt logus, lai tikai kaut kā palīdzētu baznīcām darboties. Esmu pateicīga, ka man ir ļauts piedzīvot arī draudzes šodienu, jo esmu sapratusi, ka bez baznīcas, bez Dieva es nevaru dzīvot.

Es nevaru dzīvot bez mūsu draudzes un mācītāja. Ja kādu svētdienu neesmu bijusi dievnamā, man patiesām ir sajūta, ka manai dzīvei trūkst visbūtiskākā.

Stāsta ASTRA AUNIŅA

Ir pagājuši jau 20 gadi, kopš vairāk vai Mazāk esmu baznīcā, un man šķiet, ka visus šos gads uzsāk mācījós, kas ir grēku piedošana un Dieva lielā zēlastība.

Kristīta un iesvētīta esmu Jāuna Ķērtrūde 1986. gadā. Kādi no maniem draugiem bija cītīgi "Mežaparka bīskapijas" piekritēji, tāpēc diezgan labi zināju, kas notiek arī baznīcas ķēķi. Tā kā tājā laikā Mežaparks un Ģertrūde bija tādi kā pretpali, tad pārgāju uz Biķeru draudzi, reizēm gan gāju uz dievkalojumiem arī Mežaparkā. Par draudzes sekretāri mani ievēlēja pēc tam, kad nomira Jāņa Loča sieva Ārija Ozoliņas kundze. Centos darīt savu darbu pēc labākās saprašanas, taču ne jau vienmēr viss izdevās. Reizēm tas bija arī tāds nebūšanu laiks, kaut gan tas mūs visus norūdīja garīgi, un Dieva acīm jau nekas nav aplēpts.

Mācītāji mainījās viens pēc otra. Kad draudzē sāka kalpot Aleksandrs Bite, sākumā uz viņu raudzījos diezgan rezervēti. Bet nu jau Aleksandrs gadiem ilgi kalpo draudzē. No dažiem desmitiem baznīcēnu tagad draudze ir varenī izaugusi.

Tajā laikā profesors Feldmanis mums visiem bija pamatlīdzīgs stiprinājums ticībā. Viņš zināja padomu visās lietās – sākot no altāra un ziedu kārtēšanas un beidzot ar kafijas vāršanu. Pietika vienu reizi dzirdēt, lai gribētos viņā klausīties vēl un vēl, kamēr sajuties Kristus patvērumā. Ja kādām lietām viņa skatījumā bija jābūt citādam, tad viņš teica: "Tā ne," – mazliet paklusēja un tad paskaidroja, kā vajadzētu būt. Toreiz šķita, ka nemaz nekas nav jājautā, pietika vien dzirdēt, ko viņš teica un elpot baznīcas gaisus. Un vecās baznīcās ir tāda īpatnēja smarža, tāpat arī vecās dziesmu grāmatas smaržo īpatnēji. Tās meklējām antikvariātos un lasījām vecajā drukā. Un ar katru dievkalojumu grāmatu vajadzēja vairāk, jo baznīcēni nāca arvien dzīvot.

Debesbraukšanas dienā – gaiši zilas neazīmirstīlītes, tieši ap to laiku tās arī ziedēja. Vasarssvētkos – rozes, sarkanas kā liesmu mēles, jo Svētās Gars kā liesmu mēles tika izliets pār mācekļiem. Trīsvienības svētkos – varētu būt lilijas, kas simbolizē godību un pilnību. Visu Ciešanu laiku uz altāra varētu būt kāds izteiksmīgs sauss zars, tā mēs parasti arī likām.

Pirmais laikus altāri uzstutējām katru

sestdienu no jauna. Tās bija divas sastatnes, uz kurām uzlikta alumīnija plāksni, ko pārkājā ar altārsegu. Sākumā bija tikai viena altārsega un dažas vienkāršas baltas sedziņas, ko pārsedzām pāri. Lielākā greznība bija krucifikss un, protams, – ziedi. Tos parasti salasījām tuvējās plavās, reizēm arī pirkām, tomēr zaļumus salasījām pa ceļam vai plavā pie dievnama. Pēc dievkalojuma altāri novāca līdz nākamai sestdienai. Altāra sedziņas bieži mazgājām un iestīvinājām.

Lielas ziedu kārtotājas bija Linda, Vanda, Gita, Žanete, Vija, protams, arī citi. Vēlāk arī es to darīju. Sākumā gan baznīcu vienmēr iztīrija Jānis Ločs. Notika remontdarbi, un to netīrību nebija iespējams savākt. Reiz ar Vandu Brūveli atnācam un redzam – apmetums nosists no griesiem. Baznīcā nevarēja iejet. Pasēdējām uzkalniņā, parunājām, salikām ziedus vāzēs un gājām prom. Otrā rīta, tas ir, svētdienā, viss bija iztīrīts, un tas noteikti bija prasījis ne vienu vien stundu smaga darba. Ziedus izvēlējāmies atbilstoši gadalaikam un baznīcas svētkiem. Baltās vāzes tika atvestas no Liepājas, kā arī divas melnās speciāli Lielajai Piektīnai. Profesors ziedu atbilstošu pamatoja Rakstos, un mēs centāmies sekot viņa norādēm. Daži piemēri: Ziemsvētkos – balti ziedi ar mūžzaļiem augiem, jo "maz Kristus Bērnīši" ir piedzīmis, kura noplēni iesniegās mūžībā". Visskaistākās, manuprāt, šai reizei ir baltās acīlējās.

Pūpolsvētdienā – palmu zari (pūpoli), jo ar palmu zariem tiek klāts Kristus celš uz Jeruzalemi.

Zaļajā Ceturtdienā – izplaučēti bērzu vai kāda cita koka zari; tūlīt tiks atstāta Jaunā Derība Svētajā Vakarēdiņā, tātad plauks jauna dzīvībā.

Lielajā Piektīnai – piecas tumši sarkanas rozes un ērkšķu zari, tas simbolizē Kristus brūces un ērkšķu vainagu. Leknās rožu lapas parasti izplūcām tādās retākās, lai izceļas ziedi.

Klusajā Sestīnai – melnas altārsegas, bez ziediem – tikai sveces, jo Kristus dus kapā.

Lieldienās – dzeltenas narcises vai kādi citi Saulaini dzelzeni ziedi, jo Kristus ir augšāmcēlies.